

Proloog van een Natie, door Bibi Fadlalla

Werk in opdracht bij Onze koloniale erfenis, Tropenmuseum

Bibi Fadlalla (Cairo, 1978) is een Nederlandse onafhankelijk filmmaker en visueel kunstenaar. Het werk dat zij maakt heeft thematische raakvlakken met het Tropenmuseum. Zij woont en werkt in Nederland, waar ze haar master Mediastudies haalde aan de Universiteit van Amsterdam. Fadlalla doorliep vervolgens het Documentary Media Studies programma aan de New School in New York. In haar werk onderzoekt ze identiteit, o.a. van de Afrikaanse diaspora. En is zij geïnteresseerd in thema's rondom migratie en thuishoren.

Zij debuteerde in 2012 met haar film 'Zwarte Piet en ik', gevolgd door 'Dat Haar!' (2016), 'Kendis' (2017) en 'Father Figure' in 2019. Haar film uit 2020, 'De Vrouwen van Mijn Land', over kunstenaar Raquel van Haver, werd genomineerd voor de Gouden Kalf 2021 in de categorie 'Beste Korte Documentaire'. Fadlalla maakt naast film ook video-installaties. In alles wat zij doet, probeert zij verhalen van gemeenschappen die je weinig vertegenwoordigd ziet in de samenleving meer naar voren te brengen.

Over het werk voor ONZE KOLONIALE ERFENIS: Proloog van een Natie.

Voor de tentoonstelling *Onze koloniale erfenis* is Bibi Fadlalla gevraagd de proloog te maken. Dit is de eerste zaal van deze nieuwe vaste tentoonstelling in het Tropenmuseum. "Gevraagd naar het maken van de proloog sloeg ik vooral aan op de doorwerking van het koloniale verleden. Daar had ik meteen een beeld bij", aldus de filmmaker. "Die doorwerking zit in allerlei systemen in de maatschappij. Die wilde ik invoelbaar maken. En verbeelden."

Fadlalla vervolgt: "Voor de film zocht ik naar een drager van geschiedenis en identiteit. In de research viel mij op dat mensen vaak nationale vlaggen gebruiken bij demonstraties en protesten, als symbool van hun strijd. Maar hedendaagse identiteiten zijn hybride, de koloniale tijd heeft er mede voor gezorgd dat mensen verplaatst zijn. Een nationale vlag dekt niet altijd die complexiteit. Dat heb ik proberen uit te drukken in de installatie."

Daarom begint 'Proloog van een natie' met mensen die over het strand lopen op een verder onduidelijke plek. Ieder draagt een vlag die staat voor meerdere nationaliteiten. De vlaggen zijn van kunstenaar Navin Thakoer. Steeds is in de vlag de Nederlandse vlag verwerkt met die van een andere natie. "De verbondenheid van alle verschillende groepen in Nederland ligt voor een deel in dat Nederlands kolonialisme", legt Fadlalla uit. "Elk land heeft een eigen lokale geschiedenis en een andere relatie tot kolonialisme en slavernij. Maar door Nederland is iedereen met elkaar verbonden. Eenheid in diversiteit."

Zij ziet dit onderdeel in de film als een gezelschap met die gemeenschappelijke hybride achtergrond. "Als een denkbeeldig nieuw volk in een onbekend landschap op zoek naar een thuis."

Een gezelschap waar Fadlalla zich ook zelf in herkent. Opgegroeid in Nederland, als kind van Soedanese migranten. "Ik besta uit verschillende identiteiten. Dat brengt de vraag met zich mee wat dan je thuis is. Misschien is thuis geen fysieke plek. Dat is in mijn werk een terugkerend thema. Vaak heeft mijn werk hoofdpersonages die deel uitmaken van verschillende werelden. Daarin bestaat thuis eigenlijk niet meer, want in de verplaatsing gaat iets verloren. Daarmee lijkt die zoektocht naar wat thuis is wel een eeuwigdurend proces. De vraag is of er een antwoord op te vinden is." De installatie sluit ook af met een jongen die aangeeft dat alles in hem zit, meerdere etniciteiten en ervaringen. Al die elementen maken je identiteit. Daarin zit een verbondenheid/ collectieve ervaring op dat gebied.

De doorwerking van dat verleden is in de film verder uitgelicht met fragmenten van toespraken en excuses van burgemeester Femke Halsema, Koning Willem Alexander en premier Mark Rutte. "De

roep om erkenning voor dat verleden groeit. Erkenning ervan staat ook voor erkenning van het verhaal van voorouders en het leed dat is aangedaan. Ze sluit af: "Door die roep nu zie je dat overheden onder maatschappelijke druk komen te staan om hier iets mee te doen. Publiekelijk."